

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inseratov po dogovoru

PONEDELJSKI

SCOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Veličasten pogreb ministra Antona Sušnika

Tako se poslavlja slovenski narod od svojih mož

Ljubljana, 12. avgusta.

Slovenski narod se je danes s tugo v srcu poslovil od svojega velikega sina in voditelja, ministra prof. Antona Sušnika. Veličastje tega slovesa je pokazalo vse visoko spoštovanje, ljubezen in vdanost našega naroda do pokojnika in vso zvestobo njegovi osebnosti in njegovim idejam.

Sožalja

Rodbina pokojnika je dobila zadnje dni ogromno število raznih sožalij.

Ministrski predsednik Nikola Uzunović je brzojavil: »Prosim, da sprejmete naše sožalje v žalosti za dobrim Antonom.«

Ministrski predsednik v p. dr. Anton Korosec, ki se je med boleznijo vsak dan brzojavno zanimal za bolezen svojega prijatelja, je sedaj brzojavil s Hvara: »Odkrito objokujem smrt Toneta, Vašega dobrega soproga in očeta, ter mojega iskrenega prijatelja in zvestega sina slovenskega naroda. Globoko sočustvujem z Vami.«

Iz Sarajeva sta brzojavila dr. Natlačen in dr. Kulovec: »Srčno obžalujemo smrt zvestega prijatelja, osiroteli družini pa želiva, naj ji Bog podeli tolažbo v težki uri.«

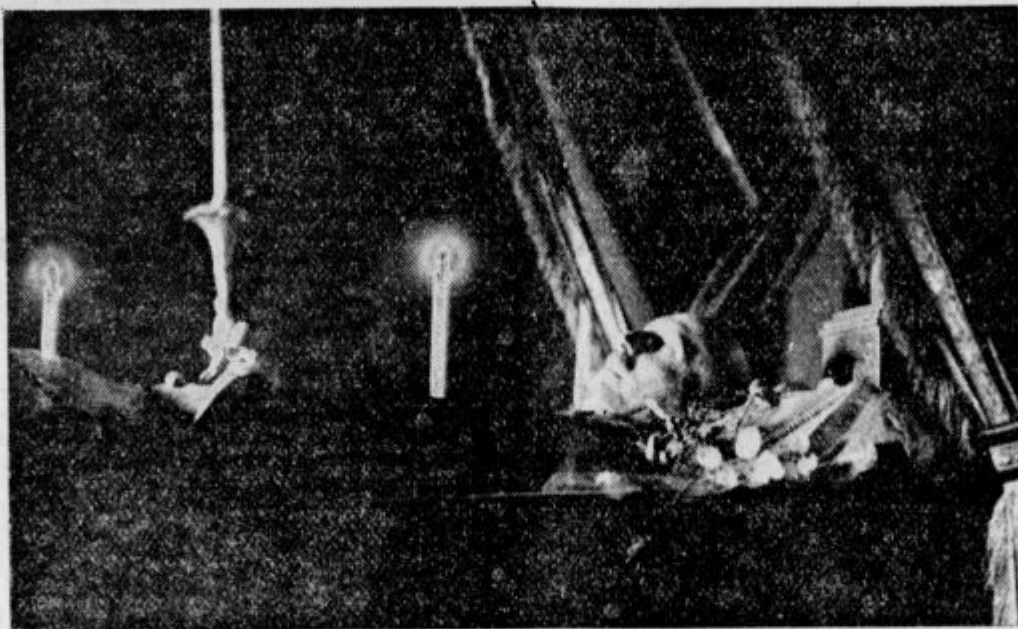
Toplo sožalno pismo je poslal knezoškof dr. Rožman, isto podban dr. Pirkmajer, prav tako toplo pismo pa tudi ljubljanski župan dr. Puc. Sožalje so dalje pismeno ali brzojavno poslali: Dr. Mehmed Spaho, Fr. Smodej, senator dr. Rožič, Vinko Brajlić, urednik »Nove dobe« v Splitu, bivši ban ing. Serbec, Vlad. Pušenjak, minister na r. dr. Ivan Šveglj, rektor dr. Slavič, duhovščina leskovaške dekanije po dekanu Anžiču, minister n. r. Miloš Trifunović, uredništvo »Hrvatske Strane«, ministri v p. dr. Hodžar, Krsta Miletič, prof. dr. Simrak, Grubešić iz Zagreba in še mnogi drugi. Družina je sprejemala neprestano sožalne obiske.

Krasne vence so darovali poleg prijateljskih družin tudi Krščansko žensko društvo, Slovensko katoliško akademsko starešinstvo, akademiki pa so prinesli krasen žopek rdečih nageljnov.

Žalni sprevod k Sv. Križu

Krsta s truplom je bila do popoldne še v mrtvašnici splošne bolnišnice ter so jo ob pol štirihi prepeljali v hišo žalosti v Franciskanski ulici. S hotela Union je visela črna zastava. Ze dosti pred uro pogreba se je zbirale pred hišo žalosti velika množica ljudstva. Dospela je tudi častna četa 40. pešpolka za vojaško godbo. Krsto je obstopila častna straža.

Točno ob 4 je dospel v zastopstvu škofa stolni prošt Nadrah, ki je ob asistenci predstojnika franciskanskega samostana p. Gabrijela in p. Krizostoma blagoslovil truplo pokojnika. Pevski zbor »Ljubljane« je pod vodstvom dr. Dolinarja krasno zapel žalostinko »Človek, glej«. Kljub počitnicam je pevski zbor »Ljubljane« lepo napredoval in se postavilja z odličnimi peveci. Nato se je razvil veličasten žalni sprevod. Mnogo občinstva je delalo skoraj neprekinjeno krsti časten spalir. Za žalno zastavo in križem so šle najprej sestre Lichtensturna in Marijanišča z otroci, nato pevci »Ljubljane« in častna četa vojakov. Krsto sta peljala dva para konj. Takoj za bridko jokajočimi sorodniki so šli najprej podban dr. Pirkmajer v zastopstvu vlade in banske uprave z načelnikom Vovčino, divizijski poveljnik general Cukavac in direktor Cugmus kot zastopnik prometnega ministra. Železniško direkcijo je zastopal dr. Fatur. V žalnem sprevodu je šlo polno slovensko katoliško akademsko starešinstvo. Mestno občino so zastopali podžupan Jare, Olup in dr. Rant, univerzo več vseučiliških profesorjev, dalje skoraj vsi bivši poslanski tovariši nekdanje SLS. Katoliško akcijo je zastopal dr. Krek, zastopana pa so bila sploh vsa ljubljanska katoliška društva. Prijateljev in spoštovalcev pokojnika je bilo ogromno število, tako da je bil žalni sprevod nenavadno dolg.

Minister v pok. Anton Sušnik na mrtvaškem odru

Foto Kralj

Slovo ob odprtem grobu

V cerkvi pri Sv. Križu je proš Nadrah ponovno blagoslovil truplo, pevci »Ljubljane« pa so pretresljivo lepo zapeli žalostinko »Usliši nas Gospode«.

Nad novim grobom na pokopališču se je nato razvila ginljiva žalna svečanost. Po cerkvenih obredih je prvi stopil pred odprti grob

minister v p. Vesenjaj

ki je spregovoril:

Dragi prijatelj Anton! Šele par tednov je, ko si mi s tako prijateljsko iskrenostjo stisnil roko ter sva si z lepimi upi rekla: »Na svidenje!« In to svidenje je sedaj tukaj, kjer je Tvoja, od bolesti in trpljenja bičana posoda Tvojega velikega duha našla svoj edini zemeljski dom. Upam, da Ti vsaj tega doma nihče ne zavida.

Pokoncu mož si bil, možato-ponosen, a nikdar ošaben. Energičen je bil Tvoj pogled in blagovščina, a trdna Tvoja beseda. A srce Tvoje je v svojem bistvu bilo tako mehko in strastno hrepenelo po vsem, kar je resnično, pošteno, plemenito in sveto. Oko pod Tvojim visokim čelom je razdevalo Tvojo jasnost in ciljih in metodah.

In sedaj nisi več »pokoncu mož« in nad Teboj je v molitvi izrečena težko-resna beseda: »Pomni človek, da si prah in da se v prah povrneš.« Kako neizmerno grenka bi bila ta beseda, kako strašna bi bila misel, da vse naše življenje in prizadevanje služi le temu prahu.

Ne: solze v očeh Tvojih dragih in naših utare le večna resničnost. Odrsenikovi besedi o vstajenju in življenju. To ni negotovo upanje, to je trdna naša vera. In Ti, dragi naš prijatelj in tovariš, si imel od Boga milost, da si vse svoje življenje živel v dejanjih tej miselnosti. Tvoje udejstvanje je bilo vselej in povsod samo realizacija dveh nam danih najvišjih zapovedi ljubezni do Boga in do bližnjega. Zato je Tvoje delo in Tvoja skrb za rodno, za domovino, za človeško družbo čisto, kakor daritev Abelova ter se dviga k nebu in zato je Bogu dopadljivo in narodu koristno.

Tvoje prizadevanje v javnosti je imelo izrazit, jasen pečat pozitivnega ustvarjanja in ne podiranja. Za harmoničnim razvojem vseh naših socialnih, gospodarskih in kulturnih razmer si stremel, a najbolj pri srcu Ti je bilo naše vseučilišče in naše slovensko kmetijsko ljudstvo. Kot član odsekov in kot podpredsednik »Jugoslov. kluba« si opravil ogromno uspešnega dela v parlamentu in izven parlamenta. Ko si upravljal po volji obeh ustavnih faktorjev kot minister riskanten strokoven resor, si dokazal v kratki dobi sijajno, kako služi pravi Jugoslovan sveto in nesebično svoji domovini in svojemu narodu, ako svoje široko znanje in trdno vo-

ljo uveljavlja v duhu pozitivne, krščanske etike v zavesti odgovornosti do Boga in do bližnjega.

Ne samo Tvoja rodina, mi vsi Tvoji znanci in prijatelji Te bomo težko pogrešali.

In ko jemljem sedaj kot Tvoj tovariš in prijatelj slovo od Tebe, imam v imenu tistih, ki so tukaj navzoči in tistih, ki ne morejo biti, samo še eno jasno besedo: Svesti si pravičnosti in pravilnosti našega stremeljenja in dela Ti obljubljam v grob vztrajnost in zvestobo.

Z Bogom, prijatelj Anton, lahka Ti naša zemlja slovenska!

Za njim je govoril bivši poslanec

urednik Kremžar

Dragi naš Tone! V imenu poslanskih tovarišev, ki smo se pred 5 in pol leti razšli, Ti izrekam v slovo zadnji tovariški in prijateljski pozdrav! Ti, ki si bil vzor dobrega tovariša, vzgled zvestega zagovornika svojega naroda in pogumnega bojvika — prvi za vedno odhajaš izmed nas.

Odhajaš v času, ko tako potrebujemo zvestih, pogumnih in značajnih mož. Odhajaš, ko se nam dozdeva, da so v temni noči okrog nas zasleže že skoraj vs evezde zvestobe in močnatosti.

Pa prav Tvoja smrt, ki je tebe ogrnila z nemim molkom, naj nam glasno kliče, v čem je smisel življenja, našega trpljenja in naših žrtv. Kot kristjani vemo, da sejem v trobnobi, vstajamo pa v nestrohljivosti, da sejem v nečasti in slabosti, vstajamo pa v slavi in moči. To nam tu le pred nami glasno kliče tudi Tvoje mrtvo telo.

Ti že čisto in jasno veš ter vidiš, česar mi v svoji strohljivi nemoci ne moremo videti, pač pa v svojem trpljenju z vso dušo verujemo.

Zlati jubilej domžalske godbe

Domžale, 12. avgusta.

Domžale so že teden dni v slavnostnem razpoloženju. Povsod vzhajajo zastave, na važnejših točkah trga pa se vzpenjajo pod nebo vitki mlaji, prepleteni med seboj z vencit. Nenavadno vrvenje in razgibanost se čuti in vsepovsod se razodeva nekaj lokalno-domačinski ponos nad izrednim dogodkom, ki je povod tega slavnostnega nastrojenja.

V takem okolju je praznovala siroma Slovenija znana in priznana domžalska godba svoj zlati jubilej in stopila kot tretja v vrsto polstoletnih slovenskih glasbenih društev, za »Slaycem« in menško godbo, ki sta tudi letos proslavila svojo 50 letnico. Pomembna in nadvse častna je petdeseta obletnica v življenju godbenega društva in zlasti domžalske godbe, katere preteklost je nerazdružno povezana z zgodovino vse domžalske faje; pri čemer pa je treba še posebej naglasiti, da je domžalska godba ustanovila prebujajočo se slovenska narodna zavest v takrat še skoraj povsem nemškotarsko orientiranem domžalskem življu. S tem je nekako že podan smoter domžalske godbe, ki ga je zvesto in dosledno izpolnjevala ves čas svojega obstoja poleg svojega prvenstvenega smotra, to je gojitve glasbe, ki je najprej in najbolj izražanje človeškega duhovnega čustvovanja. Čast zavednim domžalskim Slovincem — ustanoviteljem domžalske godbe!

Proslava

Proslava 50 letnice se je pretvorila v pravo narodno slavo. Ze preteklo nedeljo je godbeno društvo, ki vzorčuje v svojem okviru se dramatski odsek, priredilo v svojem Godbenem domu — prvem in edinem v vsej Sloveniji — slavnostno predstavo »Čarški sel«, posrečeno dramatično domačino gosp. Redenška, ki je prav lepo uspela.

Glavno slavo pa je bilo sinoči in danes, na katerega lepem uspehu ima levi delez agilni pripravljalni odbor s predsednikom gosp. Vrečarjem, kapelnikom gosp. Riedlom in tajnikom prof. Stražarjem. Pokroviteljstvo nad prireditvijo in prevzel ban gosp. dr. Drago Marušič.

Sinoči je bila na Šumberku, ljubkem griču ob Domžalah, — beneska noč, ki je bila prav dobro organizirana. Na hribu je gorel močilen kres, vmes pa so se razletavale pestrobarevne rakete in razlegalo streljanje iz možnarjev. Poleg kresa pa je koncertirala domžalska godba. V okviru »beneske noči« pa je bilo prireditelj tudi tekmovanje okrašenih čolnov. Kakih 20 okusno in pestro ozaljšanih čolnov je plavalo po Bistrici, med katerimi je odnesel prvo mesto res mojstrski okinčani čoln domžalskega čolnarja gosp. Martina Malija.

Današnje slavnosti so se pričele davi ob 4 z budnico, ki je že v ranih urah spravila vse Domžale na noge. Nato so pričele od blizu in daleč prihajati godbe in drugo občinstvo. Oficielen sprejem gostov je bil ob pol 9 dopoldne ob prihodu vlaka iz Ljubljane. Proslave se je udeležilo poleg slavnostne godbe še šest drugih godb, in sicer menška, cerkvena godba z Jesenic, godba Vič-Glince, železničarska godba iz Celja in godba poštnih uslužbencev iz Ljubljane, zastopane pa so bile tudi moravska, »Sloga« iz Ljubljane, kamnška in druge.

Po sprejemu na kolodvoru so se podale vse godbe in občinstvo na Gorico, kjer je opravil v kapelici mašo domžalski župnik gosp. Bernik. Med mašo je imel lep nagovor, v katerem je čestital domžalski godbi k njenemu jubileju. Po-

udaril je, da je domžalska godba ves čas njenega obstoja sodelovala pri vseh cerkvenih slovesnostih, kar ji šteje v čast. Naglasil je nadalje, da pomeni jubilej domžalske godbe jubilej človeške duševnosti, ki si podvrže snov za izražanje svojih čustev, tedaj nekak praznik zmage nad materializmom današnjih dni. Govor gosp. župnika je napravljal na vse prisotne globok vtis. Med mašo je igrala domžalska godba. Po maši so položili na grobove umrlih ustanoviteljev godbe krasen venec. Pri tem je imel gniljiv govor soustanovitelj godbe gosp. Jezernik.

Zborovanje

Po maši pa je bilo pred Godbenim domom slavnostno zborovanje, ki ga je otvoril in vodil predsednik pripravljalnega odbora gosp. Vrečar, ki je pozdravil zastopnika gosp. bana, banskega inspektorja gosp. Vrhovnika, senatorja gosp. dr. Rožiča, poslanca kamniškega okraja gosp. Cererja, domžalskega župana gosp. dr. Hočevarja, župnika gosp. Bernika ter še živče ustanovitelje domžalske godbe. Nato je predal besedo slavnostnemu govorniku senatorju g. dr. Rožiču, ki je bil slavnostni govornik tudi ob blagoslovitvi domžalskega godbenega doma pred petimi leti. Dr. Rožič je v poljudnih izjavah nazival svoje spomine na domžalsko godbo, razčlenil v lepih besedah plemeniti pomen in poslanstvo glasbe kot take, do katere je platonična ljubezen v srcu vsakogar zasidrana. Poudaril je tudi nacionalno-vzgojni pomen glasbe in zaključil s prisrčnimi čestitkami jubilarju, z vzpodbudno pa še dolgoletno plodono delo v smislu slavnih tradicij. Za njim so govorili še zastopnik bana insp. Vrhovnik, poslanec Cerer in župan dr. Hočevar. Zborovanje je bila odposlana tudi vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, ki so jo vsi zborovalci navdušeno pozdravili. Jubilarju so nato čestitali zastopniki pevskega društva »Slavec«, ki so mu poplonili krasen zlat venec, dalje zastopniki celjske železničarske godbe in menške godbe, ki je tudi poklonila jubilarju krasen venec. Ko je zazvonilo na zvonik gosp. Bernik odmolil angeloško čestčenje, ki ga je za njim molila vsa množica.

Ob zaključku zborovanja se je vtila ploha, ki je ves čas grozila. Zdelo se je, da bodo popoldanske slavnosti odpravljene. Toda ploha je ob pravem času jenjala, tako da se je sprevod lahko pričel. Ob sviranju petih godb se je ob pol 3 razvil po domžalskih cestah in ulicah pester sprevod z narodnimi nosami peš in na vozovih, gasilec in okrašenimi avtomobili in motornimi kolesi.

Po sprevodu je bila na obširnem vrtu za Godbenim domom pristna ljudska veselica, na kateri je domžalska godba ponovno zaigrala koračnico, ki ji jo je za njeno 50 letnico zložil Nestor slovenske glasbe na pihala dr. Cerin, ki je popoldne sam prispeval v Domžale. Občinstvo mu je na veselicnem prostoru prirejalo prisrčne ovacije.

Vsa slavnost je prav lepo in dostojno uspela. Čestitkam jubilarju se pridružujemo tudi mi in mu za bodočnost želimo še mnogo desetletij takega tvornega narodnega dela, kakor je bilo dosedanje.

Nedelja zborovanj v Mariboru

Maribor, 12. avgusta.

Jubilej stanovskega dela naših čevljarjev

Združenie čevljarjskih obrtnikov v Mariboru je slavilo danes polstoletnico svojega dela za koristi čevljarjskega stanu. Slavnostnega zborovanja so se udeležili poleg zastopnikov oblasti predstavniki in delegati vseh mariborskih obrtniških organizacij ter množice stanih stanovskih korporacij iz raznih drugih delov države. Prisostvovala sta zborovanju tudi dva še živeča ustanovitelja Združenja, ki sta pomagala pred 50 leti graditi temelje organizacije, in sicer Karl Lešnik in Franc Vidmar. Članstvo mariborskega Združenja je bilo skoro v polnem številu zbrano. Otvoril je slavnostno zborovanje predsednik in znani borec za čevljarjske pravice Anton Krajer, pozdravil delegate in predstavnike ter predlagal udanostno brzojavko kralju in brzojavne pozdrave banu. Nato je v lepem govoru razvijal pomembne misli ob 50 letnici društvene delovanja. Govorilo so še predstavniki oblasti in številni delegati ter prinašali iskrene čestitke k pomenljivemu jubileju. Ob zaključku sta prejela oba še živeča ustanovitelja Vidmar in Lešnik lepa darila, obdarovanih pa je bilo še nekaj najpotrebnejših članov.

Kmetijski strokovnjaki

so imeli svoj občni zbor danes dopoldne v verandni dvorani hotela Orel. Društvo ima svoj sedež v Ljubljani. K občenemu zboru so se zbrali množično številni člani iz cele Slovenije. Vodil ga je predsednik dr. Sanein Ivo. Navzoč je bil predstavnik mestne občine ravnatelj Rodošek, ki je pozdravil zborovalce v imenu mariborskega mesta. Predsednik Sanein je v svojih izjavah naglašal važnost kmetijske strokovne izobrazbe, tako visokošolske kot srednješolske in strokovne. Tajnik Martelane Karol je omenjal, da se čuti gospodarska kriza v društvenem delu. Steje danes 87 plačujočih članov, leta 1932 jih je bilo 132. Bavi se je s podrobnim organizacijskim delom društva. Blagajniško poročilo je podal Franc Sušteršič: dohodkov je 22.083,12, izdatkov 2182,20, premoženja 12.900,92 Din. Odsek za posmrtno pomoč: 5685 Din premoženja. Poudarjala se je potreba složnega dela med člani vsakere izobrazbenosti, naglašala potreba sklada za podpiranje brezposelnih članov, založba literarne zapuščine pokojnega vičanskega Skrlca, ustanovitve lastnega glasila, nastavitve kmetijskih strokovnjakov pri javnih upravah itd. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dr. Sanein, podpredsednik Fr. Gombac, I. tajnik Josip Sušič, II. tajnik Martelane Karl, blagajnik Franc Sušteršič, odbor: Konrad Pečovnik, Franc Kafol, Josip Strekelj, Vladislav Gosak. Izvolil se je poleg tega še širši odbor.

Lep uspeh Mariborskega tedna

5000 tujcev v Mariboru - Splošne prireditve, obhodi, koncerti

Maribor, 12. avgusta.

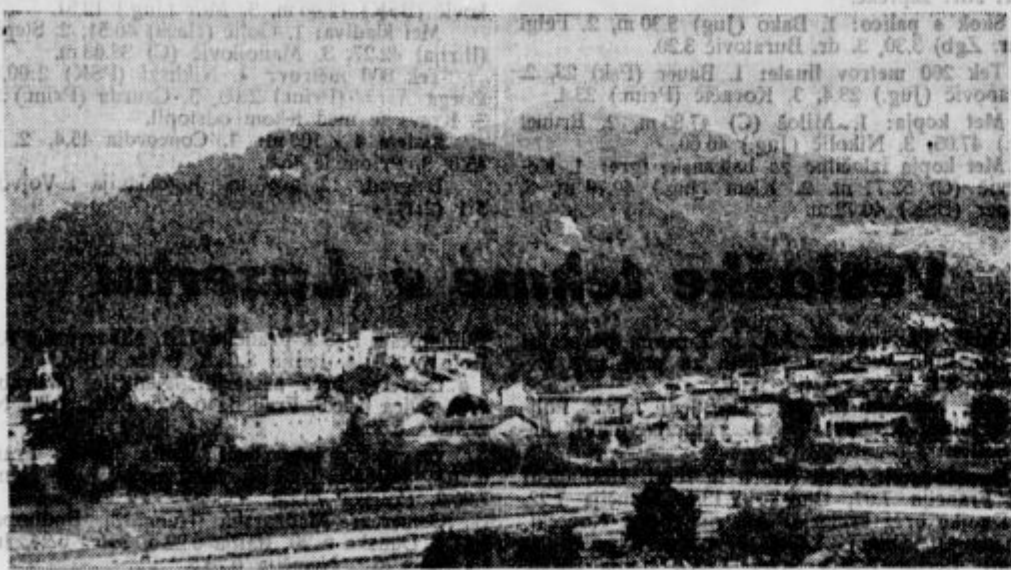
Pulz velikomestnega življenja je zaplul danes po mariborskih ulicah. Take pestrosti in vsestranskega izživilja naše mesto menda še v zgodovini svojega obstoja ni doživelo. Na vseh straneh prireditve, zborovanja, sestanki, obhodi, koncerti. Pri tem vrvež na ulicah, promet vseh mogočih prevoznih sredstev, včasih kar življenjsko nevaren, množstvo tujih obrazov, s katerimi so se polnile ulice ob vsakem prihodu vlaka. Bil je to prvi veliki uspeh Mariborskega tedna, ki je doživel danes s svojimi razstavami in zabaviščem rekorden poset tujcev in domačinov.

Dotok tujcev

je običajnemu izrazu mariborskega mesta pod

Od Soče čez Zilo

Kraji, ki ne smemo pozabiti, da so slovenski

Senožetec

Žalostna desetletnica

V kratkem bodo na Reki slovesno praznovali 10-letnico, ko je pesnik d'Annunzio anektiral Reko, to se pravi, ko je italijanska vlada kapitulirala pred tem človekom in njegovim prostovoljem, ki so vključili mirovnim pogodbam, od nikogar moteni, uničili samostojnost tega mesta in ga igranje spravili v roke Italije. Seveda je bila ta akcija skrivno dogovorjena z italijansko vlado. V spomin na ta dogodek bo odkrit votivni temelj na griču Kozali, za katerega je Mussolini daroval te dni 350.000 lir zato, da so ga dovršili. V njem počiva 450 trupel vojakov, dobrovoljcev, fašistov in legionarjev, ki so v letih 1915 do 1924 padli zato, da se Reka priključila Italiji. Obenem bodo otvorili razstavno reške knjige, v kateri pa bo malo posebnega, ker Rečani nikoli niso bili posebejo nadarjeni niti za poezijo niti za prozo. Reško ljudstvo pa ob tej priložnosti ne bo moglo praznovati ničesar drugega, kakor 10-letnico svoje naraščajoče bede, brezposelnosti in propadanja nekdanj tako cvetočega mesta.

Kvaren vpliv sporta

Fašisti so se z vsemi silami v Julijski Krajini lotili sporta ter zbirajo v svoja fašistična sportna društva slovensko mladino. V vseh krajih na Krasi in Vipavski dolini, v Idrijskem kotlu in v hribovitih priročajih tekme. Opaža se, kako je sport, ki je v svoji pretirani moderni rekordni obliki postal resna nevarnost za vso mladino sploh, posebno nevarna slovenski mladosti. Moderni sport odvajajo mlade ljudi od resne duhovne izobrazbe, mladega človeka zmoti, da ne vidi perečih političnih in gospodarskih potreb naroda in mladino sploh otopi za vsako drugo vprašanje razen za vprašanje, kdo bo v tej ali oni tekmi odnesel zmago. Baš zato fašisti na vso moč podpirajo sport tudi v Italiji sami, da bi se mladina ne posvetila težkim in resnim problemom italijanskega političnega in gospodarskega življenja, ki vsi kažejo samo na eno rešitev: da se mora italijanski narod združiti v odločni in idealni borbi za svoje naravne pravice in dostojno življenje ter za svojo svobodo, ki jo tako nezastisljivo tlačijo tirani. Da bodo tudi nekaj slovenske mladine na ta način pokvarili, je žalostno dejstvo. Kdor misli, da ne dan samo na boks, na brcanje žoge in smuk, ta so seveda ne bo veliko brigal za narod, za socialne probleme in za težko borbo za duhovne in politične ideale svojega ljudstva.

Najspešnejša reklama za domačo, prijetno, ceneno, naravno JORDAN grenčico je odlično delovanje pri boleznih prebavnih organov. Dobi se povsod. Glavno skladišče: Beograd, Knez Mihajlova 16. Neškodljivo tudi za otroke.

Tako naokrog

Ljudje prištevajo med najvažnejše življenjske potrebščine kruh, vodo, meso in sadje. Za kruh v Ljubljani ni ravno hudo, ker pokaže potje ne morejo prodati in nasilen štrklječ, nikar kruha. Vode pravi Ljubljancem ne mara, ker pije rajši cvček, in bolj kakor meso obrabja purmane. Se bolj važna življenjska potrebščina, kako sta cvček in purman, pa je za Ljubljance ciliander, pa ne tisti policilinder, s kakršnimi otroci v Krakovem ribice love, ampak pravi ciliander, ki je primerno visok. Brez ciliandra ne moreš v Ljubljani ne na kolodvor, če se pripelje v Ljubljano gospod župan iz Butal, ne za procesijo, najmanj pa za pogrebom. Ljubljanski ciliander pa si niso enaki, ampak vsak ima — kako že to pravijo? Aha, vsak ima svojo posebno noto in svojo mentaliteto in svojo individualnost. Zato so ljudje, ki nosijo ciliandre, individualni. Da pa ne bo zamere, moram povedati, da nosijo nekateri ljudje ciliandre tudi v Mariboru.

Ta teden enkrat se je torej zgodilo, da so začeli ciliander romati v tisto svetlo, kamor se hodimo tudi mi, navadni sotarji, ki nimamo ciliandrov, prav radi hladiti in krepčati. Ciliander — bilo je kakih pet do šest — so se dostojanstveno pomikali naprej v posebno sobo, kamor hodimo mi, navadni sotarji, samo ob udeležbi in zapovedanih praznikih. Nato se je začelo odvijanje in prerivanje stolov in naročanje; na mizo je prišlo tudi nekaj krožnikov, potem se je pričelo pa zadovoljno cmokljanje. Ko je bilo pa vse to opravljeno in vse srečno pospravljeno, se je začel pa pogovor.

»Škoda ga je,« se je oglasil prvi ciliander, »res ga je škoda! Tako mlad je še bil, se etwa sechzig, pa ga je vzelo! Pa kar zaporedoma gredo! Pri volitvah se bo to poznalo, ti hudi, ti...«

Z vsemi sredstvi

Fašisti so začeli živahno delovati tudi v reški provinci. Tudi tu ustanavljajo pomorske in gorske kolonije za otroke. Ta okrepčališča in okrevališča ustanavljajo zato, da bi otroci bili, odtegnjeni svojem domu, čimdelj v italijanski atmosferi. Te dni je te kolonije obiskal visoki fašistični »hierarh« Balbi iz Rima, ki se je prišel po nalogu generalnega tajnika fašistične stranke samega prepričati, kako napreduje poitalijanjevanje naše dece. Zaenkrat se je držal bolj hrvalskih krajev, Novega grada in Idričev, Balbi in Starace naj bosta prepričana, da je naše ljudstvo v reški provinci zelo trd oroh in da bo precej dolgo trajalo, preden se bo fašizmu posrečilo naše ljudstvo popačiti.

Obupen klic

Glasilo tržaške fašistične stranke »Popolo di Trieste« je priobčil 7. t. m. milledoneč članek, v katerem toži in ne razumeva, zakaj da v Trstu ne nastane več nobena nova industrija. Opozarja, da obstoja zakon, po katerem vsa podjetja, ki bi se zgradila v coni Trst, Milje, Dolina, Nabrežina in Tržič, uživajo velike davčne olajšave. Govorilo se je, da se bodo ustanovile čistilnice sladkorja, tovarna aluminija in steklarna, toda nihče se ne loti dela. Trst po italijanski zasedbi ni videl več nobene nove tovarne, stare pa komaj izhajajo, veliko jih pa sploh praznuje in se po njih izprehajajo miši. Poziv fašističnega lista čisto gotovo ne bo prikljčil iz tal nobenega podjetja kljub vsem davčnim olajšavam — čim pa bo kdo zidal in čemu, saj ni v tej revščini nobenega konsuma in prometa. Trst bo pač propadal dalje, ker kaj drugega ga pod Italijo ne more čakati.

Postojna je dobila nov fašističen odbor, in sicer je za tajnika bojnega fašja imenovan Magri, v odbor pa dr. Carinca, Pizzoni, Modrice, Kodelja, Petito, Albanese in Kutin. Trije gospodje so, kakor vidimo, slovenske krvi.

Požar je uničil v vasi Zale pri Zgoniku v tržaški okolici hišo Antona Karvona in Antona Milica. Škoda 30.000 lir je pokrita z zavarovalnico.

Veliko čiščenje, združeno z osebnimi izpremami, se vrši zadnji čas v fašistični organizaciji goriške province. Kakor je posneti iz italijanskih listov, so goriški fašisti ne odlikujejo haš preveč po discipliniranosti, pridnosti in navdušenju za stvar. Je pač veliko smeti med njimi in »čiščenje« najbrž ne bo veliko pomagalo.

Umrl je v Gorici glavni urednik fašističnega »Boo dell' Isonzo«, Sofroni Pocarini. — Umrl je tudi goriški podžupan dr. Goltardi, doma iz Italije.

»Meni se tudi zdi, da se bo,« se je oglasil drugi ciliander. »To ne bo dobro! Ah, kako je bilo to včasih lepo. Kar rekli smo, pa je bilo! Ali danes! Uradniki sitarajo, da bi jih človek lažje nosil kakor »cirali, delavci kolnejo, če vidijo poščenega človeka, kako tisto bore bežijo ali pa kakšno reberce obira, obrtniki se dušajo, trgovci zabavljajo, o mladini pa ni da bi govorili. Ti fakolmi bi nas najrajši kar vse potopili, tako so nepočakani, vsi naj gremo pa v zapelke... In to sedaj, ko smo v najbolj-ših letih. Ja, es ist schrecklich!«

Dolg, zamišljen molk... Po molku si je tretji ciliander obiral potno čelo in mastna usta, pa je rekel: »Vražji časi so to, res vražji. To bo treba, nekaj skleniti. Mi smo že dostikrat skupaj sedeli in se vselej smo kaj sklenili, pa je bilo dobro. Zato predlagam, da, tudi danes sklepamo... in predlagam, da moramo ostati se za naprej na vrhu mi!«

Prvi ciliander: »To je lahko rečeno, ampak če bodo ljudje tudi vbojali, das ist dasjenige, welches! Ja, če onih vravog ne bi bilo — saj veste, koga mislim... Te tudege pa kar ne zmanjka; pa kaj zmanjka, čedaje več jih je! Zato vam predlagam, gospodje, da sklenemo, da morajo tudi oni birati nas, ker če nas oni ne bodo birali, bomo popolnoma skraštrali!«

»To smo že tako,« je povzel besedo bolj suhljati ciliander. »Zato bi si pa jaz dovolil vam predlagati, da napravimo s »sami« po starim navadi kakšno pogodbo. Objavili jim bomo vse, kar bodo hoteli, držali pa pogodbe seveda ne bomo. Ali smo jo že kedaj? No torej — pa je še vedno šlo, kakšnega njihovega kričaja ali sitneža bomo že kaj dejali, mogoče v klavirno za vratarja k ledenici, da bo prej zmrazil, pa tudi če ga postavimo na kakšen bočnik, ne bo nič hudega — kjer deset ljudi je, bo tudi še enajsti sit in če se na hodniku dolgočasijo, se sto ljudi, se bo tudi se za enega naša kokna kljuka, da jo bo brisal. Ali ste zadovoljni, gospodje?«

Sklep, da se napravi, napise in podpise pogodba, je bil so — enoglasno spre

Sport

Jugoslavija - svetovni prvak

V Londonu je naša hazena reprezentanca premagala češkoslovaško s 6:4 (3:1)

V finalni tekmi za svetovno prvenstvo je jugoslovanska hazena reprezentanca pred desetstotinsko množico gledalcev premagala češkoslovaško in si s tem priborila najvišji naslov: svetovno prvenstvo v hazeni. Premo naših igralcev, ki so bile do skrajnosti požrtvovalne, je bila v obeh polčasih tolikšna, da je bila zmaga ne samo zaslužena, temveč že vnaprej zagotovljena. Zmaga naših deklet je presenetila zlasti Čehoslovakinje, ki so bile sigurne, da priborijo svoji domovini najčastnejši naslov sveta; toda prišlo je drugače, ker so naša dekleta v polni meri izpolnili svojo dolžnost in zato ni čudno, da je londonsko občinstvo čez dalje bolj navijalo za našo reprezentanco.

To je kratko poročilo tega važnega dogodka v svetovnem sportu, ki je za naš sport tolikšnega pomena, da nikakor ne smemo mirno prejeti tega dogodka. Kajti če pomislimo, da si je naš sport prvič priboril svetovno prvenstvo in če pomislimo, kako so sprejemali italijanske nogometarje — svetovne prvake v Mussolinijeve deželi in kako je Praga sprejela svoje sinove, ki so se na tem svetovnem nogometnem turnirju umestili na drugo mesto, potem bomo znali šele pravilno ceniti našo zmago v hazeni. Mi smo danes absolutni prvaki sveta v hazeni; to ne bo dvignilo samo hazene, temveč ves deklinski sport v naši državi in ta uspeh naših hazenarjev bo močno odjeknil tudi v vsem jugoslovanskem sportu sploh. In če pomislimo s

kakimi težkočami se mora boriti naš sport, da je navezan sam nase, brez podpor, brez plačanih trenerjev, katerih imajo v drugih državah — skoraj bi rekli — v izobilju, potem je zadnji uspeh naših vrlih deklet v Londonu tem večji, tem pomembnejši. In prav malo je manjkalo, in naš sport bi bil brez tega — za nas edinstvenega dogodka, o katerem piše vse svetovno časopisje. Kajti prav do zadnjega se ni vedelo, če bo mogla odpotovati naša reprezentanca, ker — ni bilo denarja. In prav zadnji trenotek je priskočil na pomoč ministrstvo za telesno vzgojo naroda, ki je omogočilo to potovanje in s tem tudi do svetovnega prvenstva. Oni svečani trenotek, ko se je dvignila v močnem londonskem stadionu naša zastava, ko se je zaigrala naša državna himna, ostane slehernemu gledalcu v trajnem spominu. In posledica vsake take zmage je, da se začne ves svet zanimati za državo zmagovalca; mnogo se govori in piše o njej in zato je popolnoma verjetna trditev, ki se je že opetovano širila po svetovnih listih, da so namreč sportniki z eno veliko zmago več napravili za svojo domovino, nego najboljši diplomat.

Naša dekleta so s svojo zmago, s katero so našo državo priborile svetovno prvenstvo, kar najčastnejše zastopale ves naš sport in našo državo. Zato jim tudi mi najiskrenejše čestitamo in želimo še mnogo sličnih uspehov.

Mednarodna alpska avtomobilska vožnja 1934 Vzorna organizacija v naši državi O naših cestah so se izražali tekmovalci zelo pohvalno

Ljubljana, 12. avgusta.

Mednarodna alpska avtomobilska vožnja, ki se vrši že od 7. avgusta, je z današnjim dnem zaključila svojo pot v Monakovih. Zadnji dan so imeli tekmovalci absolutni najdaljši del proge, ki je vodil po našem ozemlju in tudi skozi Ljubljano. Start je bil — kakor že omenjeno — dne 7. avgusta v Nizzi, nato pa je vodila pot preko Francije, Švice, Italije, Jugoslavije, Avstrije in Nemčije do Monakovega, kjer je bil cilj. Prvi dan so napravili avtomobilisti 492, drugi dan 424, tretji dan 362, četrti dan 604, peti dan 455 in danes 621 km, skrajno torej 2958 km.

Za to dirko je vladalo v Ljubljani nenavadno veliko zanimanje. Že na vse zgodaj smo videli ob progi, kjer so imeli privoziti avtomobilisti, polno gledalcev, katerih število pa je neprestano naraslo, tako, da je bila tekmovalna proga okrog desetih dopoldne polna gledalcev, ki so občudovali megle dirkalce, ki so vozili z velikansko brzino in izredno sigurnostjo. S tako hitrostjo so rezali nekateri največje ovinke, da so se gledalci kar lasje ježili. Nekateri dirkači so bili kar preveč drzni; toda svojo »mašino« so imeli v popolni oblasti, kajti najostreje ovinke so tako odrezali, kakor održe izurjeni smučar kristjanijo. Užitek je bilo gledati te avtomobiliste, zlasti na ovinkih, kljub temu, da je bil človek vedno v strahu za njihovo življenje. Hvala Bogu, nič se ni pripetilo na našem ozemlju, razen manjše nezgode, o kateri bomo poročali pozneje.

Preden opisemo potek vožnje po našem ozemlju, se nam zdi potrebno, podati nekoliko pregledne statistike:

Nemcev je bilo 60, od teh 4 dame; Angležev 46, od teh 6 dam; Francozov 17, od teh 2 dami; Nizozemcev 13; Čehoslovakov 6; Švicarjev 5; Avstrijev 2; Romunov 2; Madjarov 2; Belgijcev 1; Ircev 1.

Avtomobilov po državi fabrikacije: nemških 56, angleških 44, francoskih 23, USA 18, italijanskih 7, avstrijskih 4, češkoslovaških 3.

Tovarniških teamov po 3 vozove: 10 nemških: Adler (3 teame), Wanderer (2 teama), DKW (2 teama), Opel (1 team), Röhr jun. (1 team), BMW (1 team); 6 angleških: Talbot, SS, Riley, Frazer-Nash, Triumph, Singer; 2 francoska: Delahaye, Hotchkiss; 1 USA: Ford.

S Sušaka so odpeljali 103 avtomobili, od katerih so prišli na cilj v Zagreb 103. Avtomobil,

startna številka 34, je imel manjši defekt na osi ter je izostal od nadaljnjega tekmovanja. Vsa ostala vozila so startala danes, dne 12. t. m. iz Zagreba in to po skupinah, kakor navedeno v programu:

I. skupina, prvo vozilo ob 4.02, zadnje vozilo ob 4.37.

II. skupina, prvo vozilo ob 4.39, zadnje vozilo ob 4.58.

III. skupina, prvo vozilo ob 5.01, zadnje vozilo ob 5.30.

IV. skupina, prvo vozilo ob 5.43, zadnje vozilo ob 6.07.

V. skupina, prvo vozilo ob 6.11, zadnje vozilo ob 6.46.

Do Sušaka je izostal od tekmovanja v celoti 52 vozil, od Sušaka do Zagreba in naprej, razen št. 34, ki je dospela v Zagreb s ciljem z defektom, so tekmovala vsa ostala vozila.

Manjša nezgoda se je pri 1. a včeraj popoldne pri Jaski na progi med Karlovcem in Zagrebom, kjer je varnostni organ pri vršenju službe bil lažje poškodovan od enega izmed tekmujočih vozil.

Udeleženci alpske vožnje so navdušeni nad vzorno organizacijo na našem ozemlju. Tudi njihovo cestno se je izrazilo tekmovanje, kar dokazuje tudi dvesto, da je gosp. predsednik sportne komisije DDAC gosp. ... go od Sušaka do Zagreba v 2 in pol urah.

Prvo vozilo je dospelo v Novo mesto ob 5.16, v Ljubljano ob 6.10, na Jesenice ob 7.09. Zadnje vozilo je dospelo v Novo mesto ob 8.52, v Ljubljano pa ob 10.10.

Vrhovna organizacija v naši državi je bila v rokah avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije, ki je svojo nalogo odlično izvršil. Večje propagande na našo državo ni mogel napraviti, kakor jo je napravil s svojo organizacijo, o kateri so se izražali vsi gostje samo v superlativu. Vzorno je bila organizirana rediteljska in zdravniška služba, za kar gre našim oblastem. Rdečemu križu in gasilec, največje priznanje. Občinstvo se je vedlo ob progi disciplinirano, kar znači, da je naše ljudstvo vajeno reda. Na kratko: Z današnjim dnem smo zelo mnogo pridobili v mednarodnem svetu, četudi nismo na sportnem polju dosegli uspehov (iz Jugoslavije se namreč ni nihče udeležil te dirke). Gostje, ki so imeli napačno mnenje o naših krajih, so danes odšli navdušeni in presenečeni od nas.

Motociklistične dirke v Ljubljani

Ljubljana, 12. avgusta.

Danes popoldne je priredil ZSK Hermes na svojem dirkališču motociklistične dirke. Valed deževja, ki je resno ogrozilo to prireditelstvo, se je leta zakasnela za celo uro. Tudi dirkališče je bilo v slabem stanju, ker ga je dež le preveč zmečkal. Kljub slabemu vremenu se je zbralo okrog 1000 gledalcev, ki so z zanimanjem sledili posameznim točkam. Le žal da danes občinstvo ni prišlo na svoj račun. Poleg alabega vremena so imeli največji dirkači defekte, tako tudi letelci »Kranjevič Starič, za katerega je vladalo največje zanimanje, dalje niso nastopili vsi oni, na katere je prireditelj in občinstvo računalo, nekatere točke, kakor na primer dirka dam, so sploh odpadle, tako, da je bila današnja dirka precej pod zadnjo, ki smo jo videli na Hermesu. Nekaj bi se dalo že opravičiti, vendar gre precej nedostatkov na račun prireditelja samega. Kajti naše občinstvo se zelo zanima za ta sport, kar je že ponovno dokazalo s svojo udeležbo, vendar je treba upoštevati, da ono zato plača vetopnino, da se mu nekaj pokaže, zlasti pa bo, kar je na programu in kar se mu obeta v reklamah. Obsojiti je še prav posebno one dirkače, ki niso nastopili in radi katerih so morale odpasti točke iz programa. Vsekakor bi bila v tem pogledu potrebna preiskava pri prizadetih, ker bi se moglo dogoditi, da se bodo elični primeri tudi v bodoče ponavljali. Kajti tudi pri dirkačih je napraviti red, ker drugače bomo težko privabili občinstvo, pri katerem se je motoport zelo priljubljen.

Rezultati:

1. Dirka pomožnih motorjev (3 tekmovalci), 10 krogov, 4.500 m: 1. Prebil Slavko 6:37.00; 2. Rozman Jože 6:38.00. Eden je odstopil takoj pri prvem krogu.

2. Dirka pionirjev (3 tekmovalci), 10 krogov, 4.500 m: 1. Erjavec Joško, MK Ilirija 4:35.00;

2. Prešeren Jože, MS Hermes, 4:41.00 Eden je odstopil.

3. Dirka do 250 cm, turist